

NAGYKÖRÖS 'ÉS' VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykőrös, IV. ker., Deák-tér 31. Telefon szám: 78. Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér. Felelős szerkesztő és laptulajdonos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Érész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K VIDEKEN: Érész évre 14 K, 1/2 évre 7 K, 1/4 évre 3-50 K. Egyes számai ára vasárnap 14, hétköznap 6 fillér továbbá sronként 30 fillér.</p>
---	--	---

Pandora szelencéje.

A Mythosz szerint Pandora szelencéje magában zárta az emberiség összes bajait, de a reménységet is. A bajok elterjedtek az egész világon, de a reménység a szelence aljára ragadt.

Románia álnok, csalfa, alattomos gaztettével megnyitotta a Romániában elfekvő háborús Pandora szelencéje: kározos bűnt, fojtó gázt lövelve a világba, a mely megölte a román józan-ságot, becstületet és minden román erkölcsöt!

Álnok hitegetéssel, alattomos titkolózással, hazug híreszteléssel megcsalta szerződéses szövetségeseit, hogy Magyarország területére, népére orvul rátámadhasson. Tudta, hogy nyitit ellenségeskedéssel, emelt fővel nem állhat ki eredményesen a porondra a nálánál erősebb, ügyesebb, harcedzettebb néppel, azért — a mint szokta — alattomosan, sunyi módon próbálta meg szövetségeseinek megtámadását, a mitől határainak soha nem remélt kiterjesztését várja.

A művelt világ hadviselésében példátlan az oly támadás, mely megfelelő

előtárgyalások nélkül indul meg. Ezt a példátlan támadást a román alattomoság megpecsételte.

Mi biztunk a köztünk fenálló szövetséges szerződés betartásában. E bizalomnak értéket adott a román király személye, ki Hohenzollern-házból származott s mintegy óvatos előőrs állítatott a Balkán ormára. De biztunk azért is, mert Románia függetlenségének érdeke az Oroszországhoz való csatlakozást kizárta.

Csalódtunk mi és csalódtak a németek, a kik Románia támadásában a német egységnek egy Hohenzollern általi való megsértését konstatálják!

Ily bűn nem maradhat büntetés nélkül!

Ránk zudult ugyan a baj, mely Pandora szelencéjéből kiszabadult. Ezeréves határaink egy kis szegélyét ugyan megszalatták a rablólovagok, de ez ne csiggyessen, ne rémítsen el bennünket!

Addig, míg szövetségeseinknek tudtuk Romániát, a védekezést feleslegesnek tartottuk. Nem is volt semmi jogcímünk a háborúra. A maroknyi oláh népet minden időben mi pártfogoltuk. Még az Árpád-házi királyok ado-

mányozták Szörénységet az oláhoknak, kiknek vajdái a magyar királyoktól fügtek, mit legjobban bizonyít László vajda, ki 1369-ben így nevezi magát: „*László Istennek és a magyar királynak kegyelméből havasföldi vajda, Szörényi bán és Fogaras hercege!*” Tehát Havasföld és Szörényi bán-ságból állt Oiahország, mely terület ma is az övék, sőt északra a Moldva egy részére s keletre a legutóbbi időkben Dobrudzásával ki is bővült. Erdélyből sohasem volt egy talpalatnyi sem az övék. Mi jögon törnek most álnokul ezeréves határainkra? Talán mert Erdély némely vidékén oláhok is laknak? A szabad költözködést és letelepülést mi soha sem akadályoztuk. Tiszteletben tartottuk nyelvüket és vallásukat s közszabadságainkat reájuk is kiterjesztettük. Elnyomatásról tehát nem lehet szó sem, mit a magyarországi oláhok hűség nyilatkozatai is igazolnak. Románia megtámadására tehát semmi ok sem volt, csak a lázban égő fantázia szülte meg a háborút, mely ebben a jelszóban nyer kifejezést: *nagy Oláhország!*

De akár okkal, akár ok nélkül

TÁRCA.

Odakint a tanyán.

Irta: Magyar Kázmér.

(Folytatás)

5

A szoba rendez tanyai: alacsony, földes, gerendás, banyakemence a jobboldali sarokban. Két agy a két fal mellett, fiókos láda az ajtóval szemben levőnél, az ablak alatt; pad a másik ablak alatt, festett asztal előtte, negyszögletes; két szék a két agy előtt.

Pár hazafias kép a falon, néhány tanyér és csupor szintén dísz gyanánt a láda tetején. Kés és villatartó a mestergerenda alján, két-három könyv. — kisbiblia, naptár — a gerendán. És a citera.

Ennyi a butorzat és a felszerelés. Es éppen elegendő is, amint a példa mutatja. a gyerekek száma és kinézése tanúsítja.

És ez az egészségtől kicsattanó, életvidám gyerekkompanya ismét rejtély az emberek előtt, akik a tanyát csak a vasutóról ismerik! Ilyen nyomoruságos helyen, ilyen szűkös viszonyok között, ahol az egészségtannal minden, de minden a legélésebb hadilábon van, hogyan nőhet ilyen szépen a gyereksereg?!

Ugy, hogy kemény a faj s a gyermekek szülői emellett okos emberek. Szeretik a gyermeket. Ismerik az életet és a természetet. Kint a szabadban nevelődik a tanyai gyerek, pályás kortól kezdve a nap és a levegő edzi, jártányi erővel már a libapásztor körül bódorog, vagy a malac után maszkál. Aztán az anya nevelő bölcsessége mindig talál dolgot, foglalkozást az aprónépeknek, amely foglalkozás a családi keresetet lendíti, szaporítja, ha csak fillérnyivel is! A gyerek nem teher soha. Ha főlöszeg kerül: számat tart rá az élet, a társadalom. Elmegy cselédnek a lány is, a fiu is, vagy mesterségre, ahogy sora hozza, vagy hajlama javallja.

Lám Molnárnának két nagyobb lánya van cselédi sorban, 5-ik éve szolgál Julis az igazgató uréknál, folyton ugyanazon a helyen. Trézi csak harmadéve állt be a patikusékhoz. S Lidika meg tavaly tavasszal; de az nem bírja a várost, haza jött az aratásra, nem is távozik azóta. Van itt dollog elég. Péter az apja mellett, az István szíjjártó Körösön, a többiek itthon vannak, meg néha az ángyinnál.

— És mit csinálnak?

— Hetvenkettő a liba kérem alásan (elpusztult kilenc mindjárt a kelés után),

pulykára. malacra is külön gyerek kell, répaegyezéshez jó az apraja, a kapálást meg a többi végzi rendre.

Igy, így, ez a beosztása a tanyai nének, a sok dologhoz, munkához sok segítség kell; de hát a sok ruha, cipő? Kérdezheti bárki. Hát a viseletes mire való, a nagyobbról a kisebbre átszarmazó ruhák, csizmák és cipők ép a legnagyobb hidegben. Tallón a bocskor járja, azt azonban Molnár maga fabrikálja...

Külön kell itt fölémlítenem az idehaza levő nagyobbacskó lányok munkásságát. Ugy dolgozik, mintha csak legénysorba teremtette volna az Isten. Szánt, szekeret rak, szénás szekeret, hordaskor is meggyőzi a rakodó munkát; zsákol is emellett, de ha kell, a libát is előrizgeti.

Sok dicséret illeti ezért a lányokat, főleg azonban az édes anyjukat, mert ő a nevelőjük, Molnárné a saját képmására nevel. Így hát sokat megért az ember; de hát nemcsak kenyérről él és munkából él az ember, némi kis szórakozás, lelki üdülés és vidámság mégis csak elkelne a szegény népnél is itt kint, főleg a fiataliságnál.

No ezen a téren ugyan kár minden szóért és aggodalomért. A dolog fárasztja és szórakoztatja is egyaránt a tanyai embert. A nagyját az erős dolog, a fiatalját

szemben áll velünk Románia, mely rablóhadjáratot indított, s alattomos betörésével legnagyobb fájdalomunkra ideiglenesen földönfutóvá tette vérünk egy részét, elpusztítván békés hajlékait, elrabolta elhagyott kincseit. Ily gaztett példás büntetést érdemel!

Már meg is indult az ellenakció Erdélyben, hová minden irányból öt percenkint érkeznek derék katonáink vonatai bőségesen szállítva a szükséges municiót, hogy karöltve német bajtársainkkal megtszítsák Erdély földjét az ellenségétől.

Amott délre bolgár- és török szövetségeseink már nagy sikerekkel haladnak előre Románia földjén. Katonai harapófogóba kerültek az oláhok, melynek ágai között fog elpusztulni a román nagyravágyás rabló-serege.

Addig is, míg ez meg nem történik, a Zeppeinek ontják román telepekre, városokra halált és pusztulást okozó gránátjaikat, tüzetokádó bombáikat.

A magyar és székely önértet, a német büntető hatalom fokozza az erőt, mely Románia pusztulását fogja eredményezni! Hasztalan igyekszik az antant Görögország hadseregét szemben állítani velünk, ott is helyt fognak állni szövetségeseink, s minden áruló és ellenségét mocsorba fognak tanítani!

Az ellenakció megindult; utban van. Keressük Pandora szelencéjét, hogy kiszabadítsuk a belé ragadt reményeséget, mely a béke alapjátétele, s ha ezt megtaláltuk: csendesebb lesz a magyar parlament, mert beigazolást nyer Tisza István szava: „egy akácját sem engedünk át nekik!”

Kunfalvi Nándor

35 dekás tábori fadobozok kaphatók: SZÉKELY ALBERT könyvkereskedésében.

meg a rája tartozó. Gyerekeknek a nyáj, a nyáj mindenik jószág, barma, kedves ismerőse, amelyben sajátságokat észlel, tulajdonságokat fedez fel s az összesség az ő becsvégya, annak növelése, gyarapodása az ő benső büszkesége. Ez áll a nagyobb lányokra, legényekre; de akiknek a részére még külön szórakozás is szolgál, hetenkint ismétlődő. A vasárnapi tánc.

Mit?! Hát már a tanya világrendjébe is bevette magát az átkozott korcsma, a vasárnapi táncpalota?

Nem az! Korcsma nélkül való a tánc itt a tanyákon. Felváltva járnak más- és máshova a fiatalok, ahol erre meg van a jó alkalom, meg van a citera.

Az a kis ládaszerű valami a gerendába téve (hisz tetszett a Molnárék szobájában látni), az a citera. Bűvös, bájos hangszer. Isteni áldás a tanyán.

Ingyen mulatság egyszerű eszköze, viszatartó a korcsmajárástól. Házilag készítik, nem kell ahoy egyéb, mint egy nyárfadarab, méternyi hosszú és combnyi vastagságú, úgy, hogy az alsó szélessége 12 centimétert pucolva kiadjon, a felső részén 9 centiméter az épen. Ládikának van kivájva a hátulja, hurral ékesítik az innső felét, 10 szögbe szolgál végestelen végig, 2—2 szög pedig ráadás, jobboldalon az egy és

Színház.

(7) *Pénteken* Gutti Soma „Kávéházi konrad”-ja ment olcsó helyárrakkal. A mostani háborus világból ügyesen kilesített mozzanat kevésbé ügyesen feldolgozva. Róna Zoltán elemében érezte magát s az elért derültséget egész bátran az ő érdemeire írhatjuk föl. Külön elismerést érdemel a kávéházi vezérkar igazán könyekig kacagtató, ügyes s a kapott tapsot méltán megérdemlő csoportja. Az ismert művésznők kis szerepükben is érvényre juttatták tehetségüket s hízegés nélkül megállíthatjuk, hogy a nagyon is gyöngye darab dacára, csupán a szereplők igyekezete s művészete eredményeként, a pénteki est is egyike lesz a legkedvesebbeknek az idei színházi évadban. Kellemes meglepetés volt Csáki mint ügyes, művészes nőimíttató.

Szombaton Strausz O. „Bajos Ismeretlen”-né kaptuk összevágó, friss előadás keretében. Valahányszor *M. Turcsányi Olga* szerepel, eleven, gyors ütemű a játék, mintha a kiváló művésznő a maga tudásával, temperamentumával szuggeralná a társaságot is: mindenki igyekszik a legjobbat nyújtani a maga tehetsége szerint. Csáki vitte most is a főszerepet mellette mindig elegáns, biztos játékkal, kellemes, szépen árnyaló hangjával kifejezésre juttatva a darab finom melódiáit. Sokoldalúságának minden szerepben érvényt szerző *Fekete Rózival* együtt; ez a bájos művésznő szinte „nélkülözhetetlen” ereje a társulatnak. Egyéni kellemességével, izléses garderoberájával dédelgetett kedvence a lelkes közönségnek. Mindig jókedvű, akcióra kész, táncában, játékában, mozdulataiban a lobogó fiatalság s a jó izlés megszemélyesítője. *Rónát* külön dicséret illeti a táncdarabok ügyes betanításáért; maga szereplése pedig a jókedv állandó forrása s az est derűs voltának biztosítója.

Szólók ha magát adja is legkülönfélébb szerepekben, ellenállhatatlan humorával, természetes alakításával, a hatás nagy mestere. *Stella kapitánya*, *Gonda Maca* kis kadettja s a többi mellékszereplő szerencsésen egé-

kétharmad tájon. (Az alsó részen tehát 14 a szög a hurokat tartó) A húr vékony acél drótból való, de a rangos citerán sárgaréz a G. húr. Kulcs egészíti ki, szárán a húzó alkalmatosság, kalapács a fogója, a szögeknek való igazságtételre kell az. Két bakarasztnyi ludtoll a verő, a pengető szerzője.

Kicsit ügyes legény már nótát hoz ki belőle, rátermett legény játéka cigánybandát helyettesít. Malacbandát persze.

Aki már hallotta a citera hangját és látta mellette a tanyaiak táncát, az megérti ám Molnár Lidikát, ha nem tud megszokni Cegléd városában és vágyódik haza, a messze pusztába. De megérti és az érti igazán a magyar katonát is, annak nekibusulását, ha az ellenséget sejt, az ország ellen törtöl!

De nem érti az ember, hogy kiállításokon, nagyobb gazdaünnepélyeken, alkalmakon miért nem jut szerephez az az áldott, az a egyszerű tanyai hangszer? És egyáltalán, hogy azt nem ismerik ott, ahol a gazdai sorok intézése vagyon?

Mibe kerül a citera? Semmibe.

Mit lehetne elérni vele a tanyán. Mindent. Vele és a vele való foglalkozással. Már mint a tanyai ügygel való foglalkozással? (Vége.)

szítotték ki az összejátékot, mely díszleteivel, friss menetével egyike volt a jobbaknak, megfelelő látogatottság mellett.

Vasárnap délután a „Mozitündér”-t ismételték meg telt ház mellett, a népszerűség első babéraját elnyert Róna ünneplésével.

Vasárnap este „Vagy Ő, vagy senki” c. 3 felvonásos operett került színre. Azt hiszem a szinigazgató szívesen beleegyezne abba az újításba, amely egy héten két vasárnapot ünnepelne meg, mert a mostani előadásra is szuffolóság megteltek a székek, sőt az állóhelyek is tulleített halmoz állapokban voltak, úgy annyira, hogy felőráig tartott csak az, míg a tömeg felvonás közben kiszivárgott a levegőre. — Fél 9 tájon valóságos offenzívát indítottak a pénztár ellen, amit pedig semmi kifogás nem érhet, mert igazán lelkiismeretesen eladott minden helyet, még az ablak párkányokat is. A karzat valóságos ember koszoru volt s igazán félős volt, hogy a gyanus kintartásu karzat egyszer felmondja a szolgálatot. No de az a hátránya mégis volt a közönségnek a nagy érdeklődésből, hogy — a hőségől nem is szólva — bizony sokszor hatósabban nyilvánítottak ott fönt érzelmeiket, mint a szinpadon. Különben a zugás majd az előadás végéig állandó zenei kísérő maradt az estnek. Ezeket az apróbb-cseprőbb keilemetlenségeket leszámítva, igazán kellemes, kedélyes estben volt részük a jelenlövőknek.

Már maga a darab is az ügyesebbek, a kerekébebe közé tartozik, aminek sikerét nagyban emelte Szalóki ügyes rendezése, az eredményes szerep elosztás. A meglehetősen hosszú ideig tartó 3 felvonás igazán alkalmas adott minden szereplőnek tehetsége csillogtatására s el kell ismernünk, hogy az alkalmat a lehetőség ki is használták. Róna Zoltán Szalókiival együttesen ki is aknázták minden pillanatot humoruk érvényesítésére s a ház valóban egész éjféltájjig valósággal zenget a kacajtól. Azt hiszem bátran megállíthatjuk, hogy Rónának ez volt még legsikeresebb szereplése. Szalókinak sikerült szólásai meg mindannyiszor könyekig megnevetették a közönséget.

Makai Berta és Fekete Rózi méltók voltak eddigi sikereikhez s valóban nagy feladat volna eldönteni, melyiküknek adnánk Eris almáját s melyikük áll jobban a Muzsa kegyeiben. A többi szereplők is mind keményen megállták helyüket, a zenével együtt feledhetetlen estét szereztek a jelenlövők közönségnek. Reméljük — s valószínű, nem hiába, — hogy szinpartoló közönségünkben ezután nagyobb lesz az érdeklődés s legalább azzal igyekeznek viszonozni a társulat igazán dicséretre méltó igyekezetét.

Tudósító.

HIREK.

Szilisztria elfoglalása. A románok és az oroszok nagy vesztesége.

Höfer altábornagy jelentése.

Hivatalos jelentés; kiadták szeptember 10-én délben; érkezett d. u. 4 óra 15 perckor.

A helyzet változatlan.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német hivatalos jelentés.

A nagy főhadiszállásról jelentik szeptember 10-én:

Szulisztria elesett. A románok és oroszok véres veszteségei az utóbbi harcokban nagyon jelentékenyek mutatkoztak. A macedóniai arvonalon nem történt különös jelentőségű esemény.

Ludendorff tábornok
első főszállásmester.

— **Hősök halála.** Nagy csapás érte városunk uri társadalmát, a köztisztviselőket álló, régi magyar nemesi *Valkó* család *Valkó István* az I. Ferdinánd bolgár király nevét viselő 11. cs. és kir. közös huszárezred dalás, vitéz őrnagyának, a hadikiérményes ezüst és bronz katonai érdemeim tulajdonosa s a bolgár királyi katonai érdemrend tisztí keresztje lovagjának elestével, aki életének 45-ik évében 1916. júl. 28-án, az északi harctéren hősi halált halt királyáért és hazájáért. A kiváló katonai képzettségű, a férfias erények jellegzetes alakját képviselő, nemes uriember áldozatos halálát, — kiben neszmélyi Papp Kálmáné és özv. Tóth Józsefné urnók szívük szerette, jó testvérüket gyászolják — a legőszintébb, fájó részvételt fogadták városunkban is, nagyszámu, előkelő rokonsága, barátai és tisztelői körében. Sirja felett a honszeretet, hősi vitézség és kegyeletes jóemlékeztet áldó szüleme leng!

— **Tanítónőválasztás.** A reform. népiskolázék tegnap tartott gyűlésében a V. Faragó Antal érdemes tanítónk hősi elhunytával megüresedett leányosztály tanácskére az Erzsébet-leányiskolához egy esztendő helyettes tanítónőnek egyhangulag Szobonya Vilmát, Szobonya Lajos ref. tanító jeles végzettségű s gazdasági szakiskolai oklevéllel is bíró leányát választotta meg.

— **Cegléd város ellen.** A Magyar Siemens Schuckert művek villamossági r. t. 36624 korona 49 fill. összeg erejéig keresetet indított, mivel a város — a szerződés értelmében nem engedte felemeini az aramfogyasztási díjakat.

— **A nagykorósi reform. tanítóképző-intézetben** a tanév megkezdésére vonatkozólag kiadott miniszteri rendelet és püspöki leirat alapján a beiratások f. hó 29 és 30 napjain eszközölhetők a délelőtti órákban a főgimnázium I-ső emeletének déli szárnyán levő V-ik oszt. tanteremben A javító vizsgálatok már f. hó 11-én kezdődnek. A tanítás október hó 2-án reggel 8 órakor veszi kezdetét. Miután a tanítóképző-intézet épülete kórházi célokra foglaltatott le, nevezett intézet a főgimnáziumban nyert elhelyezést. Az elhelyezés módjait a főgimnáziumban kifüggesztett „Hirdetmény”-ben közli a tanári testület a tanuló ifjúsággal. Mivel pedig a gyakorló elemi népiskolai tanítás kezdetének elhalasztására azok az okok nem állnak fenn, amelyek a tanítóképezdeki tanítás elhalasztását követelték, a *jelzett s a tanítóképzővel kapcsolatos gyakorló elemi iskolában a tanítás szeptember 11-én, tegnap reggel 8 órakor megkezdődött.* A tanítás helyisége a főgimnázium I-ső emeletének déli szárnyán levő VI-ik oszt. tanterem.

— **A burgonya új maximális ára.** A kormány rendelete értelmében a burgonyaért követelhető legmagasabb ár métermázsanként tiszta súlyra a következő: Az étke-

zési burgonyaké, nevezetesen a rozs, hópehely, magnun-bonum, kifili, továbbá a sárgahéjú és husu burgonyaké 1916 november 15-ig bezárólag 14 korona november 16-tól december 31-ig bezárólag 12 korona, 1917 január 1-től február 28-ig bezárólag 15 korona, március 1-től kezdve pedig 16 korona, Minden más burgonyaké 1916 nov. 15-ig bezárólag 12 kor., nov. 16-tól dec. 31-ig bezárólag 10 korona, 1917. január 1-től kezdve pedig 13 korona. Az étkezési burgonyákra fentebb megállapított árak kézzel válogatott, legalább tyuktojás nagyságú egészséges, féreg-, kapavágás-, sár- és földmentes burgonyára vonatkoznak. A maximális árak a kormányrendelet értelmében már életbe léptek és az ez ellen vétők két hónapig terjedhető fogházzal és 600 kor. pénzbürséggel büntethetők.

— **Adóelengedés haszonbérlet megszűnése esetén.** A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki a haszonbérlet megszűnése esetén engedélyezendő adóelengedés szabályozását illetőleg. Miután a községi előjáróság legtöbb esetben, nincs abban a helyzetben, hogy elbírálhassa, vajjon az illető földbirtokost nem terhel-e mulasztás a kárbejelentések eseteiben, a községi előjáróságok bizonyítványán kívül a bejelentéshez még csatolandó az illető vármegyei gazdasági egyesületnek erre vonatkozó bizonyítványa. Ennek a bizonyítványnak közvetlenül szerzett meggyőződés alapján igazolnia kell, hogy az illető földbirtokos tényleg megtette a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy birtokának megművelését biztosítsa, e végből megkísérelte a műveléshez szükséges igavonó munkaerőnek saját részére való beszerzését, birtokának azon a vidéken szokásos egyéb módon való hasznosítását is (például a műveléshez szükséges igavonó munkaerőnek idegen birtokosoktól napi bér mellett való beszerzését gazdasági gépeknek: traktor, grózeke stb. saját üzemében vagy bérfizetés mellett a rendesnél nagyobb mérvben való alkalmazását, részlet munkáltatást, esetleg közérő igénybevételeivel stb.) azonban ennek dacára a birtok hasznosítása nem sikerült. Miután a pénzügyminiszter a bejelentés véghatáridejéről szeptember 15-én tüzé ki, illetékes oldalról figyelmeztetik az é. dekelteket ennek a határidejének megtartására, valamint a bejelentések pontos felszerelésére.

— **Az Élet** szériopiadmű és művészet hetilap (szerkeszti Andor József) szept. 10-i száma a következő tartalommal jelent meg: Vasárnapra. — deák. — Költemények: Új Golgothán jár a magyar... Anka János. — Csillag-sorban öcsémhez. Fábian Géza. — Nostalgia. (Elbeszélés.) Pokorny Margit. — A nagyhatalom. (Regény.) Kádár Lehel. — A piaristák új gimnáziuma. Dr. Csák Zoltán. Váljunk el! (Elbeszélés.) Zsoldos László. — Kultúra. Hétről-hétre. — Glosszák. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-út 15/c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

— **Szaj- és körömfájás állatok tejének felhasználása.** Minthogy, főleg a mai rendkívüli viszonyok között különösen fontos, hogy ne semmisíthessék meg semmi olyan tepszer, mely veszély nélkül felhasználható, a földművelésügyi miniszter a szaj-

és körömfájás fellépése esetén a tej felhasználására és forgalomba hozatalára nézve a következőket rendelte el: ragadós szaj- és körömfájásban beteg állatok tejét nyers állapotban emberi ételre vagy állatok etetésére, valamint vaj vagy sajgyártás céljaira felhasználni, vagy forgalomba hozni tilos. Szaj- és körömfájásban beteg állatok oiyán tejet, amelyet felforraltak és amely forralás közben nem aludt meg, ezután ételre is használható és e célból fertőtlenített kannákban hatósági rendeletre „forralt tej” jelzéssel forgalomba is hozható. A forralás közben megaludt tejet csak állatok etetésére szabad használni. A beteg állatoktól származó tej kezelését a fertőzött istállóktól elkülönített helyen kell végezni és szigorúan ügyelni arra, hogy a beteg állatokkal érintkező egyének és ragályfogó tárgyak a teljes kannákkal érintkezésbe ne jussanak. A kannákat forró gőzzel vagy 5 százalékos forró szódaoldattal kell fertőtleníteni, szódaoldat után a kannák tiszta vízzel többször kiöblítendőek. Pasteurizáció szolgáló megfelelő berendezéssel ellátott gazdaságban a tej forralás helyett az I-ső fokú hatóság engedélyével 85 fokra hevithető. A rendelet még előírja a tej felforraltásának ellenőrzésére szolgáló módozatot és azt, hogy a rendelet betartása a legnagyobb szigorral ellenőriztessék.

Közgazdaság.

— **(Kincstári hordók eladása.** A földművelésügyi miniszter azokból a hordókból, amelyekben a hadsereg részére bort szállítottak, jelentékeny mennyiséget kíván juttatni a szőlősgazdáknak, a kik az idei muestermés befogadására elég hordóval nem rendelkeznek. E célból a sátoraljai helyi állami közpince kezeléséhez nagyobb mennyiségű hordót küldött s a szükségeseknek, valamint a készletnek megfelelőleg még több hordót fog küldeni oly utasítással, hogy azok egyenként gondosan átvizsgál-tassanak szükség esetén kijavittassanak s amennyire a rendelkezésre álló, illetőleg ott megszerezhető munkaerővel egyáltalán lehetséges, alaposan kitisztíttassanak úgy, hogy azok teljesen jókban legyenek a szőlősgazdáknak kiadhatók. A hordók nagy részben vörösbort szállítottak a hadseregnek, minifogva különös gond fordítandó arra, hogy azok akként tisztíttassanak ki, hogy fehér borhoz is használhatók legyenek. Mint-hogy azonban kétséges, vajjon a közpince vezetősége a jelenlegi munkáviszonyok mellett képes lesz-e az összes, ideküldött és még ezután küldendő hordók karbaho-zatalát a szüret idejére elvégezteni, kívánatosnak és célszerűnek látszik, hogy azok a szőlősgazdák, a kik ezt a munkát maguk is elvégezhetik, a hordókat úgy vennék át, ahogy azok a közpincébe érkeznek, mert ez a termelő hordó szükségletének kielégítését gyorsítaná. A hordók eladási ára a közpince által karbáhozott hordókra nézve hektóliterenként 10 korona, a tisztítatlan hordókra nézve pedig 8 kor. 50 fillérben állapítottatott meg, mely az átadáskor készpénz-zel fizetendő. A hordókból kifejezetten csakis a bortemelők s ezek is csak ez évi bortermetük elhelyezésére és csak abban az esetben kaphatnak, ha az célra szükséges hordók nem állanak rendelkezésre.

Eladó föld.

Somodi Lászlónak a bokrosi Középső-hegyben 13 vékás szőlő és veteményes földje, melyben 7 vékás igen jó veteményes föld, örök áron eladó. Értekezni lehet I. járás 520. szám alatt, a téglagyárral szemben. f.

Feles művelésre kiadó a városhoz közel eső uborka és tiszta buza termesésre alkalmas mintegy 8 hold területű ingatlan, melyen mintegy 1 és fél hold szőlő is van, melynek megművelése fizetés ellenében szintén a feles dolga és aki az ingatlanon tartozik lakni is. Hol? megmondja a kiadó hivatal. f.

Vegyesek.

Erdélyből menekült ref. pap állandó tanári munkával elvállalja biztos sikerrel gimn. magántanuló oktatását; címe: P. E. Mintakert.

Két idős házaspárhoz a házimunkák elvégzésére egy 45—50 év körüli háztartásbeli nőt sürgősen keresek, jelentkezni lehet VI. ker. Encs utcá 58. szám.

Ingyen lakás. Gyermeektelen házaspár vagy magános középkori nő, ki a takarítást vállalja — a melyért megfelelő fizetést is kap — azonnal, vagy november 1-re kerestetik **özv. H. Kiss Kálmánnénál** IV. ker. 339. sz.

Valkó Ambrus tanítónak a Kür-tiben 4 vontató idei szénája és lábon álló sarjuja van eladó. Értekezhetni lehet IV. ker. 403. sz. a.

Házvezetőnő — 40—50 év körüli — sürgősen alkalmazást kaphat. Cím a kiadóhivatalban.

Egy ügyes tanoncot keresek azonnali belépésre **BICZÓ ELEMÉR** fodrász. IV. k. Kecskeméti-u. I. sz.

Egy jókarban levő ZONGORA megvételre kerestetik; cím a kiadóban.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvételt fizetéssel Székely Albert könyvkereskedőnél.

Ujdonság!

A „**Turcsányi**“-féle szabadalmazott „**ludtömőkészülék**“ és szabadalmazott „**ludtömő**“ kaloda. — Ezen kiváló eszközök segítségével bárki **hizlalhat,**

— **tömhet** — **ludat**, nemcsak a szokásos kukoricával, de **árpa, zab, vagy bükkönnyel** is. A ludtömést és a készülékekkel való bánásmódot kimerítően ismertető könyvvel együtt kapható, valamint a készülék működésben megtekinthető a feltalálónál helyben **Rákóczy-u. 261. sz.** alatt, a **KOLLÁRSZ-féle** nagygőzmalom mellett.

NAGYKÖRÖS. Turcsányi István.
Kiváló tisztelettel:

Ő S Z I V E T É S H E Z

Corbin magsávázószer változatlan áron kapható. **Corbin** megóvjá a vetőmagot varjak és egyéb madarak kártevésétől, üszögtől, rothadástól, férgektől. Egyszerű használati utasítás. Ezerszeresen kipróbálva, kitűnő bizonyítványok. — Olcsó.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

Rendeléseket és kérdézősködésekert idejekorán kérünk.

Értesítés! Van szerencsénk értesíteni az igen tisztelt gazdaközönseget, hogy **mindenféle haditerményt** vásárlunk, ugyanint **gabonát, tehér és tarka babot, burgonyát** a legmesszebbmenő legmagasabb meghatározott árak mellett. Gabonához zsákokat is adunk.

Becses pártfogásukat kérve vagyunk kiváló tisztelettel: **NAGYKÖRÖS,**

VASS JÓZSEF és RIGÓ MIHÁLY

TERMÉNY-
KERESKEDŐK. IV. kerület 23. szám.

Új és használt tankönyvek, író és rajzszerkek, iskola- **Székely Albert**
táskák nagy választékban kaphatók: könyvkereskedésében.